

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

**Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.**

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 8.

V Ljubljani, dné 17. aprila 1902.

Leto XV.

Vlada in potresno posojilo.

Interpelacija

Poslancev dr. Šusteršiča in sodrugov do Nj. eks. gospoda ministerskega predsednika kot voditelja ministerstva notranjih zadev. in gospoda finančnega ministra, glede izterjevanja brezobrestnih posojil, ki so se dovolila povodom potresne katastrofe v Ljubljani in na deželi.

Povodom potresne katastrofe leta 1895 dala je država oškodovanim posestnikom poslopij brezobrestna državna posojila proti svojedobnemu odplačilu v obrokih.

Prvi obrok je sedaj v plačilo že zapal. Toda resnica je, katere ne more tajiti noben pameten človek, ki pozna v deželi vladajoče razmere, da ogromna večina dolžnikov nikakor ne more spolniti svojih plačilnih obvez. Posebno velika je revščina na deželi, kjer, kakor znano, poslopja ne donšajo nikakošne najemščine in torej posestniki po potresu poškodovanih stavb niso dobili nikakih dohodkov iz novo sezidanih poslopij. Vrh tega upoštevati je še splošna beda kmetijstva in nadaljno dejstvo, da kmet ravno v sedanjem času, ko mora polje obdelati, nima nikakih denarnih sredstev na razpolago.

To vsak pameten človek sprevidi, in, če ima kaj srca za ljudstvo, to tudi upošteva. Vse drugače pa c. kr. deželna vlada v Ljubljani.

Ta se je postavila na stališče brezobzirnega izterjevanja zapadlih obrokov. Kakor najbrez-

srčneji oderuh ali skopuh, ki brezobzirno zahteva svoj denar, ne zменеč se za posledice za prizadetega dolžnika in njegovo rodbino, tako sedaj divja avstrijska država po Ljubljani in deželi, da izterja »svoj denar«.

Eksekutorji imajo polno dela. In posebno trdo se postopa ravno na deželi, proti ubogemu kmetu. Tu mora zadnja krava iz hleva, da država svojih 50, 100 ali 200 kron pravočasno dobi.

Prizadetea kmetskega prebivalstva se je polastilo naravnost obupanje, in če se to barbarično divjanje državne oblasti hitro in energično ne ustavi, mora v kratkem zopet cela vrsta rodbin avstrijsko domovino zapustiti, da si poišče onkraj morja eksistenco, ki je človeka spodobna.

Posebno se mora povdarjati, da imajo prizadeti dolžniki večinoma pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani prošnje za olajšave ali odpis vložene. Ne da bi bili na svoje prošnje dobili kate-rokoli rešitev, se jim je kar eksekutor v svrhu izterjanja »zapadlega« obroka poslal v hišo in to ravno v takem času, v katerem najmanj zamo-rejo plačati. To označuje vso trdost postopanja c. kr. deželne oblasti. Podpisani skoro ne morejo umeti, da se tako postopanje strinja z namerami c. kr. osrednje vlade. Zato stavljajo do uvodom navedenih ministrov vprašanje:

Ali hočeta gospoda ministra takoj provzročiti temeljito premembo v tej stvari? Ali hočeta zaukazati zlasti

1. da se pričete eksekucije takoj ustavijo;

2. da se v bodoče proti nobenemu dolžniku ne odredi eksekucija, dokler ni njegova prošnja za odplačilne olajšave ali odpis dolga pravomočno rešena;

3. da se tudi po pravomočni rešitvi pod 2. imenovane prošnje eksekucija le potem sme vršiti, če dolžnik ne bi bil ustregel plačilnemu povelju, glasečemu se na najmanj dvamesečni rok;

4. da se izterjanje zapadlih obrokov na kmetih v obče sme vršiti samo ob takem času, v katerem je sploh misliti mogoče, da ima kmetovalec kaj denarja na razpolago, torej v pozni jeseni?

Dunaj 10. aprila 1902.

Slede podpisi.

† Kardinal dr. Jakob Missia.

V „Kričansko-socialni zvezi“ predaval dr. Mihael Opeka

Častito občinstvo!

V veliko čast si štejem, izpregovoriti Vam nekaj besed o možu, čigar ime zasluži, da ga izgovarja z odkritosrčnim in globokim spoštovanjem vsak Slovenec. V čast si štejem — pravim —, in milo je mojemu srcu, da morem javno govoriti o njem, ki je bil — oprostite, da to omenjam — meni osebno največji dobrotnik. Bridko nas je vse zadela vest, da je v noči med 23. in 24. marcom nagloma preminul plemeniti mož, veliki značaj, kardinal Jakob Missia. Solznih oči smo ga dne 2. aprila v Gorici spremljali na zadnji poti k večnemu počitku. Toda v bolečino, ki je ob njegovi prerani smrti pretresala naša srca, sta sijali dve jasni, tolažilni misli; ena, ki nam jo je vdahnila vera —: da je šel namreč naš ljubljeni kardinal za veliko trudov po veliko plačilo; in druga, katero nam je nehote zbudil veličastni kardinalov pogreb, misel namreč, da ga še ni rodila preprosta kmetiška hiša slovenska moža, tako visoko postavljenega in tako širom slavljenega, kot je bil pokojni kardinal Missia. — Lepo piše tozadevno „Primorski list“ z dne 3. t. m.: „Ko so nesli slovenskega apostola sv. Cirila l. 867. v Rimu k pogrebu, je rimsko ljudstvo, kakor poroča zgodovina, izkazovalo po ulicah mrliču tako čast, da je pogreb bil podoben zmagovalstvu. Nekaj sličnega je videla včeraj, dne 2. aprila, solnčna Gorica. Pogreb apostolskega moža, kardinala Missie, je bil podoben zmagovalstvu. Neštete množice iz vseh krajev, z Goriškega, Tržaškega, Kranjskega, Štajerskega in Koroškega, iz Italije itd. so izkazovale po ulicah mrliču čast kakor svetemu možu. Tekmovale so vse narodnosti. In po pravici! Kardinal Missia je bil mož poln svete čednosti; njegovo srce je bilo krotko, ponižno, dobrotljivo, ne časti lakomno, ni iskalo svojega, se ni veselilo krivice, veselilo pa resnice, vse je pretrpelo, vse preneslo. Njegov značaj je bil utrjen v resnici in svetosti.“ (Prim. list. 3. aprila 1902, št. 14.)

Drzna bi bila, častito občinstvo, misel, da Vam predočim v naslednjem popolno sliko velikega

pokojnika. Ne, za to bi trebalo temeljito preštudirati vse njegovo življenje in delovanje! Podati vam hočem le nekaj deloma znanih potez o plemenitem, vrlem možu s tem edinim namenom, da se poglobi v naših srcih njegov spomin, ki bode vedno blagoslovljen med katoliško-čudečimi Slovenci.

I.

V kmetiški hiši, o kateri tako resnično poje naš pesnik:

„Mogočna nisi, ne prostorna,
in stavlil te umetnik ni,
bolj kot bogata si uborna,
preprosta selska hiša ti!“

v taki preprosti ratarski hiši pri Mislovih na Motiv župniji sv. Križa pri Ljutomeru se je rodil pokojni kardinal dne 30. jul. 1838. l. Komaj štiri leta star je bil tako srečen, da je videl svojega mnogo starejšega brata Antona kot novcemašnika pred oltarjem Gospodovim. Brat Anton, poznejši župnik, je tudi prevzel vso skrb za mladega Jakoba, ko je pet let potem posegla k Mislovim smrt in kruto pokosila ljubega očeta. V šolo je hodil mladi Jakob najprej v Kápeli, potem v Rádgoni in v Mariboru. Kot gimnazijec je bil sprejet v deško semenišče v Gradcu, kjer je z odliko dovršil srednje šole. Bil je resen in ljubezniv dijak, katerega so vsi sošolci visoko cenili zaradi njegovega odličnega napredovanja in izglednega vedenja. Pa tudi višjim osebam sta ga izredno prikupili njegova ljubeznivost in pridnost, med drugimi zlasti tedanjemu graškemu škofu grofu Attemsau, kateri mu je bil tako naklonjen, da ga je še kot dijaka jemal k sebi na počitnice.

L. 1857. je dovršil Missia gimnazijske nauke in vstopil v bogoslovnico v Gradcu. Ravno pred vstopom v bogoslovje mu je umrla še mati. Eno leto je bil bogoslovec v Gradcu; potem pa so ga vsekako na posebno priporočila njegovih graških predstojnikov, sprejeli v „Nemško-ogreški zavod“ (Collegium Germanicum-Hungaricum) v Rim, kamor je prišel

25. oktobra 1858. l. Tu je ostal šest let, to je do 10. avgusta 1864 l. Učil se je dve leti modroslovja in štiri leta bogoslovja ter postal doktor sv. pisma. V mašnika je bil posvečen 30. majnika 1863. l.

Gotovo je, da je bilo šestletno bivanje v Rimu ena največjih dobrot, ki jih je kardinal Missia v svoji mladosti prejel od Boga. Tam doli je bila njegova, po velikih ciljih hrepeneča duša v pravem ozračju. Tam doli se je najprej napil tistega živega verskega duba in tistega vseobsežnega katoličanstva, s katerim je bil ves prešinjen pozneje kot mašnik in škof. Tam v večnem Rimu je položil temelje svoji globoki učenosti in modrosti, ki sta ga dvigala tako visoko nad sodobno družbo tudi - omikancev. V svetem Rimu, na grobovih svetnikov, je pognala kali ona iskrena pobožnost njegove duše, ki ga ni zapustila celo življenje, in kateri je sam naslednik sv. Petra, Leon XIII., dal pričevanje, ko je čul o smrti kardinalovi, rekoč: »Missia je bil svet mož.« — Pokojni kardinal se je sam z živo hvaležnostjo spominjal lepih let, ki jih je preživel v Rimu v Germaniku. Hiši, v kateri je prejel brez števila dobrot, in oo. jezuitom, svojim vzgojiteljem, je bil vse svoje življenje naklonjen, in če je kdaj prišel do njega — tudi ko je bil že škof in nadškof in kardinal — kak mlajši gojenec iz rimskega Germanika, ga je sprejel kot brata. — Zanimivo je, da jo bil kardinal Missia zadnje leto svojega bivanja v Rimu v zavodu prefekt (predstojnik nižje vrste) in je imel kot tak pod seboj tudi sedanjega sarajevskega nadškofa, dr. Josipa Stadlerja, kateri je prišel v Germanik štiri leta pozneje, namreč 29. oktobra l. 1862.

Povrnivši se l. 1864. kot mlad duhovnik iz Rima, je Missia služil najprej kot prefekt v deškem sementišču v Gradcu. Potem je bil 14 let škofijski tajnik in dvorni kapelan ter 8 let kancelar. Leta 1879. je postal stolni kanonik in pet let pozneje škof ljubljanski.

Kako izvrstno je moral opravljati vse svoje razne službene posle, s koliko vestnostjo in vztrajnostjo, nam je jasno, če vemo, kako visoko je čislal Missio njega knez in škof Jan. Krst. Zwerger, mož svetega življenja in apostolskega duha. In o tem nam poroča Zwergerjev dnevnik. Leta 1884., ko je bila izpraznjena ljubljanska škofija, je brati v zapiskih škofa Zwergerja naslednje: ¹⁾

»Gospod dvorni svetnik, sekcijski načelnik, Viktor pl. Pozzi, je prišel danes, 27. maja okrog 11 ure k meni, poslan od Ekselence gospoda ministra, barona Conrada, ter me je naravnost vprašal: Ali smatram gospoda škofijskega kancelarja, kanonika dr. Jakoba Missio, res v vsakem oziru sposobnega, da zasede

škofijski prestol ljubljanski? Jaz sem mu vprašanje potrdil v vseh ozirih, ki sva jih kar po vrsti prereševala.« — In ko je sekcijski načelnik prosil škofa Zwergerja, naj se do ministra pismeno izrazi o dr. Missiu, je napisal škof naslednjo laskavo izjavo:

»Že skoraj 13 let je dr. Missia kot tajnik, kot konzistorialni svetnik, kanonik in kancelar moj sodelavec in hišni tovariš; poznam ga torej v vsakem oziru popolnoma. In kakor ga popolnoma poznam, tako moram pred Begom in pred svojo vestjo o njem izpovedati: Po moji sodbi je kanonik dr. Missia poseben o sposoben, da postane škof ljubljanski. Missia bode izpolnil prihodnji mesec 46 let; on je zelo nadarjen in je temeljito študiral ter še vedno izpopolnjuje svoje znanje pri svojih službenih poslih. Skozi mnogo let je sodeloval pri vseh rečeh, ki se tičejo upravljanja velike škofije in bi zato imel že koj spočetka mnogo izkušnje. — Če bode božja volja, da kanonika Missio iz svoje škofije izgubim, mi bode zelo hudo ne samo za trenutek, marveč za dolgo, in še bolj zaradi stvari, nego zaradi csebe. Toda prepričan pa sem, da bode škofijo izvrstno vodil.«

Kaj ne, to so besede posebnega priznanja in pohvale! — Pa tudi drugi, ki so imeli čast spoznati Missio, so nehote domnevali v njem prihodnjega škofa. Saj je bil po tem že ves njegov nastop. Kot spremljevalec škofa Zwergerja se je mudil nekega leta v Rimu v Germaniku. Tedaj ga je videl jezuit p. Schroeder, poznejši rektor Germanika. Takoj se je izrazil o njem: »V tem možu tiči škof.« — In resnično se je skrival v gorečem duhovniku prihodnji goreči, apostolski vladika, in čast Bogu, da se je blagoslov njegovega višjepastirskega delovanja najprej razlil nad našo škofijo! (Dalje.)

Leonova oporoka.

Sveti oče Leon XIII. je izdal okrožnico, v kateri obširno in natančno popisuje rane naše dobe, vse njene javne bolezni, ki jo tarejo, vse krivice, s katerimi preganja izkvarjeni svet božjo ustanovo katoliške cerkve, vso lažnivost, s katero se bori proti njej napačna znanost in krivična strast. To pismo je ginljivo posebno zato, ker ga papež sam imenuje svojo »oporoko«.

Najprej se obrača sv. oče v besedah vroče molitve do večnega očeta v nebesih, ki ga je po svoji skrivnostni previdnosti ohranil do tako visoke starosti, in zahvaljuje škofo za vse izraze srčne udanosti.

Nato daje vsem resen opomin k slogi:

»Ako je kdaj bilo potrebno, da vse hierarhične stopinje cerkve v medsebojni ljubezni in z največjo

¹⁾ v. Oer: Fürstbischof Jan. Bapt. Zwerger. — Graz 1897. st. 298 in 299.

skrhnostjo čuvajo v popolni enakosti misli in teženj, tako da so vsi le eno srce in ena duša, — je to v sedanjem času najbolj potrebno. Saj resnično, kdo ne vé, kako obširno zasnovana zarota sovražnih sil se trudi, da bi razdrila veliko delo Jezusa Kristusa, s tem, da z brezmejno trdovratnostjo izkuša podreti zaklad nebeških nauk, pa najsvetejše in najkoristnejše naprave! A vi sami vidite jasno vse to vsak dan, saj ste nam že tolikokrat razodevali svoje bridkosti in skrbi in se pritoževali nad neštevilnimi predsodki, napačnimi nauki in zmotami, ki se brez ovir razširjajo med množicami. Koliko izkušnjav delajo dan na dan vernikom. S kolikimi ovirami izkušajo povsod oslabiti blagodejno delovanje katol. cerkve, da bi jo, če bi bilo le mogoče, čisto uničili! In da bi cerkev poleg škode imela tudi sramoto, pa isti cerkvi mečejo v obraz obtožbo, da ne more dobiti nazaj svoje stare moči, da ne more ukrotiti viharne strasti, ki groze, da vse razdero in uničijo.“

Za tem uvodom, ki v kratkih besedah tako jedrnato popisuje naše resnično stanje, pa sledi papeževa oporoka. To je modroslovno-zgodovinska razprava o duševnem razvoju zadnjih stoletij, polna krasnih in duhovitih misli.

Imenovati hočemo samo nekatere važnejše točke te razprave, kakor: liberalizem v državi, socialna demokracija in anarhizem, liberalna svoboda, liberalno šolstvo, liberalna znanost, politično delovanje, sloga itd. — Nekateri teh oddelkov hočemo polagoma v prihodnjih številkah „Domoljuba“ prinesiti našim čitateljem.

General — ministrant.

Slavni avstrijski general baron G e r a m b je arečal nekoč na ulici nekega mesta duhovnika, ki je nesel sv. popotnico k bolniku. Pokleknil je sredi ulice in počastil sv. Rešnje Telo. Ko pa pride duhovnik bližje, tedaj zapazi general, da se ministranta, ki sta nosila, kakor je po mestih navada, nebo nad duhovnikom, prepirata med seboj in se ne zmenita niti za duhovnika, ki jih je že dvakrat s karajočim pogledom opomnil, naj bosta mirna. In kaj stori general? Hitro pristopi, iztrga enemu izmed strežnikov držaj iz rok in ga zapodi. Sam pa spremlja duhovnika ob strani, držeč nebo kakor strežnik. Duhovnik in ljudstvo je bilo ginjeno. In general je spremljal izprevoz po vsem mestu, šel z duhovnikom najprej k enemu bolniku, ki ga je imel prevideti in potem še k drugemu. In ko sta prišla nazaj v cerkev, se mu je duhovnik z solznimi očmi zahvalil za blago in tako izpodbudno dejanje. General pa ni hotel zahvale, in je rekel, da se mora zahvaliti le on in sicer Bogu, ki je tako mogočen kralj, pa je hotel imeti njega, revnega zemeljskega dostojanstvenika, za služabnika. — Sličnih dogodkov nam podaja zgodovina obilno.

Listek.

Klepetulja.

(Iz francoskega.)

V majhnem, prijaznem mestecu Kliniju je živel pred leti vrl mož Lapalut.

Zgodaj zjutraj, če le ni bilo grdo vreme, je nadel orodje na rame in šel na delo v vinograd.

Oče Lapalut, mož pri šestdesetih letih ni bil bogat. Pa ni bil zaradi tega otožen, kaj še; bil je vedno vesel in vedno prijazen z vsakim. In res, zdelo se je, da je Lapalut popolnoma zadovoljen s svojo usodo; drugim ni zavidal sreče, sam pa je že imel dovolj premoženja, saj je bil skromen v svojih potrebah.

Oni, ki so poznali starega vinogradnika, so govorili: »Vrl mož je Lapalut. Nikdar ne toži o sebi, nikoli ne govori hudega zoper sosede. Vsakemu se prijazno smehlja, kogar sreča, in če se za trenutek ustavi in s kom govori, najrajši pripoveduje kako staro, smešno zgodbo, da silijo človeku od smeha solze v oči. Ko se v mesecu maju ni več bati, da bi mraz poparil cvetočo vinsko trto, je Lapalut brez skrbi. To je najsrečnejši človek v Kliniju.«

Toda če po vnanjem sodimo, je veliko ljudi, kakor oče Lapalut, ki so na videz srečni, v resnici pa niso. Ne, tudi stari vinogradnik ni bil srečen. Svojo bol je skrival in hranil zase v srcu. In to je že dolgo trpelo, odkar se je bil, kakor je šega in navada, oženil. Žena je bila edina vzrok njegove muke; ne da bi hotela, mu je ravno ona grenila življenje.

Vendar hudobna ni bila njegova žena, tudi ni bila lena ali zapravljiva. Bila je izvrstna gospodinja; imela pa je grdo napako, katera se je zdela dobrosrčnemu možu neznosna. Bila je namreč klepetulja.

Ne da se povedati, koliko se je trudil ubogi mož, da bi ženi zavrl jeziček. Opazke, prošnje, grožnje, vse je bilo zastoj. Opravljanje in klepetanje se je nadaljevalo in se širilo po vsem mestu.

»Moja žena bi predrla dve steni, da bi mogla s kom klepetati«, je govoril Lapalut.

Res, mnogo je trpel ubogi mož, ako upoštevamo vse one neprimernosti, ki mu jih je napravila žena s svojim jezikom. Zato je včasih prišlo do prepira v domači hiši.

Nekega jutra je bil Lapalut silno razjarjen, — kar se je redkokdaj prigodilo. Ravno je nekaj očital svoji ženi, predno je odšel v vinograd, kar se vrata

odpro in se nekdo oglasi sredi prepira z nosljajočim glasom: „Kupite kaj, dobra žena... Imam glavnike, gumbе, sukanec, igle, mило, nove pratike.“

To je bil krošnjар, kakor imenujemo one ljudi, ki od hiše do hiše hodijo in razne male stvari prodajajo.

Lapalut se je obrnil k krošnjарju in rekel z osornim glasom: „Nič ne potrebujemo.“

Krošnjар je iznova začel: „Imam naramnice, mило...“

In začel se je smeјati. Lapalut je pa mislil, da se hoče krošnjар iz njega norčevati, zato se je še bolj razjaril.

„Grđuh“, je zakričal, „takoj se mi poberi, če ne...“ In zagrabil je z obema rokama motiko. Krošnjар jo je naglo pobral; predno pa je prekorčil prag, se je še obrnil in zaklical, smeјoč se:

„Imam naramnice, mило...“

Lapalut mu je pred nosom zaprl vrata. Nekaj trenutkov pozneje je odšel v vinograd. Nekako opoldne se je vrnil domov k južini. Pa komaj ga je žena spoznala. Obraz je bil ves prepaden in obup se mu je bral raz obličja.

Žena se je vznemirila in ga prestrašena izpraševala, kaj mu je, kaj se mu je prigodilo.

Lapalut jej pa ni ničesar odgovoril. Sedel je k mizi, na kateri je bila že pripravljena južina, a ni se pritaknil jedi, dasi je sicer s slastjo jedel. Zopet ga je začela žena izpraševati.

„Ne, ne“, je rekel „ne izprašuj, prav ničesar ne boš izvedela!“

Uboga žena ni vedela, kaj bi mislila; hotela pa je na vsak način izvedeti vzrok tolikšne žalosti. Padla je na kolena in ga prosila, naj jej vendar pove.

„Oh, to je neznosno!“ je vzkliknil z jokajočim glasom. „Pa ti lahko zaupam in povem, kaj sem storil? Ti boš vse okoli raznesla.“

„Ne, ne, ljubi mož, prav gotovo ne bom ničesar povedala.“

„Ne verjamem ti; ti bi me še v ječo pripravila, ker ne moreš držati jezika za zobmi.“

„V ječo? Moj Bog! oh, moj Bog!... Kaj si storil, nesrečnež?“

„Ali mi oblubiš, da boš molčala?“

„Prisegam ti, da ne bom zinila niti besedice.“

„Naj bo, ti bom pripoznal grozni zločin. Ravno sem začel v vinogradu delati, ko se krošnjар, saj veš, krošnjар...“

„Da, da.“

„Ravno predme se je postavil in mi začel nagajati, dasi mu nisem ničesar hotel. Bil sem slabe volje, jeza me je zgrabila in z vso močjo sem ga udaril z motiko... In oh, ubil sem ga!...“

„Nesrečnež!“ je zakričala žena, ubil si ga?...“ „Kaj bo z nami? Izgubljeni smo!“

„Ne, zagotavljam te, nihče me ni videl, sva bila sama; zdaj pa pazi na jezik, niti besedice ne smeš ziniti o tem!“

„Kaj si naredil z ubitim krošnjарjem?“

„Izkopal sem jamo v vinogradu in ga zagrebel. Še enkrat ti rečem, da me ni nihče videl, pazi torej; če kaj poveš, me vržejo v ječo.“

Oče Lapalut ni šel danes več v vinograd. V žalosti in skrbeh je minil ta dan zakonskima dvema. Drugo jutro je vinogradnik jako zgodaj vstal. Bil je nekoliko mirnejši; še enkrat je strogo zabičil ženi, naj ničesar ne pove, potem je pa šel na delo.

Žena se ni mogla znebiti otožnih misli in težko jej je bilo pri arcu. Čutila je — to se razume — da je skrivnost ki ji jo je mož razodel, pretežka, da bi jo mogla zase obdržati. Šla je in povedala bližnji sosedu vse, kar se je zgodilo.

„Pa ne povej ničesar“, ji je vsa solzna zabičevala, „če ne smo izgubljeni.“

Soseda je že dolgo poznala Lapaluta, ki ga je vsakdo spoštoval v Kliniju, o katerem se je vobče mislilo, da ne bi prizadel najmanjši stvarci kaj hudega. Bila je vsa prestrašena, ko je izvedela, da je Lapalut ubil človeka. Nenavadno in strašno se ji je zdelo to dejanje; vendar je bila prisiljena verjeti, saj ji je žena Lapalutova povedala grozni zločin.

Ta soseda ni bila hudobna ženska; pa kakor žena Lapalutova, je tudi ona imela dolg jeziček in je rada klepetala. Obetala je svoji prijateljici, da ne bo ničesar povedala, da bo molčala, a komaj se je poslovila, jo je začel jeziček srbeti in kmalu je našla botrico, kateri je vse razodela.

Ta je ravno tako storila in eno uro pozneje je bilo vse mestece silno razburjeno. Vsak je vedel, da je ubil Lapalut ubogega krošnjарja in ga pokopal v vinogradu.

Vsi so pozabili na neomadeževano preteklost vinogradnikovo; vsem je bil zdaj le nesrečen morilec. Star hinavec je bil. Gotovo ni ta umor prvi njegov zločin. Vse življenje je znal s zvitostjo preslepiti vsakega. Vsak se je spominjal navihanih in zvutih zgodbic njegovih, katerim se je ljudstvo nekđaj smejalo, zdaj pa je hotelo iz njih dokazati malovernost Lapalutovo.

Ko je nadorožnik orožne postaje izvedel, kaj se je zgodilo, se mu je čelo nabralo v gube. Poklical je najstarejšega orožnika svoje postaje.

„Težavno opravilo imamo“, je začel; „nikdar ne bi bil mislil, da je med pošteniimi prebivalci mesteca Klinija morilec. Osedlajte konja in naglo obvestite sodišče v Makonu. Jaz in orožnik Jasmin bova pa šla na Lapalutov dom ter se polastila morilca.“

Orožnik je vojaško pozdravil ter rekel:

»Nadarožnik, prav imate.«

Ko je obul velike čevlje in si pripasal dolgo sabljo okoli ledja, je zasedel konja in v naglem diru odjezdil v Makon.

Nadarožnik in orožnik sta se napotila k Lapalutu, ki se še ni bil vrnil iz vinograda.

Lapalutova žena je ravno pripravljala južino, ko sta stopila v hišo namesto moža, ki ga je pričakovala, — orožnika. Postala je silno bleda.

»Kje je Lapalut?« je vprašal nadarožnik.

»Odšel je zjutraj kakor po navadi na delo v vinograd«, je odgovorila žena vsa zmešana. »Glejte, južina je že zanj pripravljena; se bo kmalu vrnil.«

»Dobro, ga bova počakala.«

»Pa, moj Bog! Dobra gospoda orožnika, kaj hočete od njega?«

»To ni vaša stvar; bodemo že njemu povedali.«

Uboga žena je takoj vedela, da je sosedka vse izblebetala in da so prišli orožniki uklenit njenega moža. Začela se je tresti po vsem životu.

Lapalut se je zelo lačen vrnil iz vinograda. Ko je videl toliko množico ljudi, zbrano na cesti pred hišo, je takoj uganil, kaj se je zgodilo. Čelo se mu je zgubančilo.

»Nesrečnica, ni mogla molčati«, je mrmral.

Ko je šel sredi radovedne množice, je povsili glavo, da ne bi videl jeznih pogledov, ki so bili vanj uprti; slišal pa je besede:

»Ta le je, glejte ga!«

Naglo je stopal do vrat ter jih odprl; toda komaj je vstopil, je zagledal orožnika. Dvignil je kapico, pozdravil nadarožnika, silno presenečen, da se je cglasil pri njem, ter ga vprašal prav uljudno, česa želi.

»Lapalut«, je rekel nadarožnik, »odgovarjajte na moja vprašanja. Ravno kar se nam je naznanilo, da ste vi krivi strašnega zločina.«

Lapalut je pobesil glavo in molčal.

»Oh, dobri gospodje«, je zavpila žena, »moj ubogi mož ni ničesar zakrivil, jaz vas zagotovem.«

Lapalut je srepo pogledal svojo ženo.

»Nesrečnica, molči«, je rekel s temnim glasom; »ti si kriva tega, kar se zgodi.«

Sedel je na stol in skril glavo v predpasnik, da bi zadušil vzdihljeje.

»Lapalut, odgovorite«, je rekel nadarožnik z zapovedujočim glasom. »Ali pripoznate krivdo, zavoljo katere ste zatoženi? Ali je res, da ste ubili ubogega krošnjarja in ga pokopali v vinograd?«

»Gospod nadarožnik, vi ne veste...«

»Lapalut, odgovarjajte pravilno na moja vprašanja; govorite torej kratko!«

»Naj bo! Res je, gospod nadarožnik, da sem ubil in pokopal v vinogradu krošnjarja.«

Žalosten vzklík se je izvil Lapalutovi ženi iz prsi.

»Lapalut«, je nadaljeval strogo nadarožnik »vaši romeščani so vas vobče spoštovali; kako ste mogli v starosti postati zločinec?«

»Gospod nadarožnik...«, je jecljal vinogradnik.

»Odgovorite, Lapalut!«

»Glejte, gospod nadarožnik! Krošnjar mi je zaprl pot; jaz sem se mu hotel umakniti, ali on me je začel zasmehovati... Kakor sem sicer potrpečljiv, me je vendar takrat jeza zgrabila, in udaril sem ga s tako silo z motiko, da sem ga ubil.«

»Potem ste izkopali jamo v vinogradu in ste ga zagreblili?«

»Da, gospod nadarožnik.«

»Pripoznal je zločin«, je rekel ta orožniku ter del roko na ramo vinogradniku, rekoč:

»Lapalut, v imenu postave vas odvedem v zapor.« Lapalutova žena si je iz obupa pulila lase in glasno klicala, orožnika sta pa odvedla moža v ječo. Razburjena množica je jetnika spremljala, kliče:

»Ropar, še na vislice prideš!«

Drugi so zopet klicali:

»Ob glavo ga bodo dejali!«

Lapalut se je pa togotil nad svojo ženo in na vse klepetulje v Kliniju in drugih krajih.

(Konec prih.)

Moč sv. rožnega venca.

Bil je ravno tisti čas, ko so se zadobivali odpustki sv. rožnega venca. V veliki mestni cerkvi, ki je bila sezidana na čast Mariji sv. rožnega venca, je bila neznanska množica ljudi. Med drugimi je bil mlad mož, ki je tudi prišel, da bi zadobil odpustke, pa vendar ne z najboljšim namenom. Prišlo je tudi več njegovih tovarišev, ravno tako s slabim namenom, ki so se nastavili po raznih mestih v cerkvi. Videli so tovariša svojega poslednjič ob osmih zjutraj, potem pa ne več.

Že se je približal slovesni vesper (večer), a onega le še ni.

»Morda se je kje zamešal. Morda so ga dobili redarji«, so se povpraševali tovariši. Iščejo ga dalj časa; končno ga najdejo klečečega pri stranskem altarju, pred podobo čudodelne Marije rožnenske.

»Kaj pa je s teboj?« ga osupnjeni povprašujejo.

»Nič«, odgovori; »jaz se hočem spokoriti. Zdravi! Odslej hočem rajši Bogu služiti.«

»Kaj pa je? Odgovori no!« silijo vanj.

Nekaj časa molči, naposled pa reče: »Tu mi je danes skazal Bog neskončno usmiljenost svojo. Prišlo

je sëm petdeset ljudi, ki so dalj časa molili Očenaše in Češčenemarije. Že so hoteli oditi, ko vseeno še enkrat molijo znano molitev za največjega grešnika. Ravno tako mi je bilo, kakor da mi bi Bog zaklical: „To si ti! Proč od tukaj, ali se pa zopet k meni povrni! Nisi vreden, da te zemlja nosi, ako te taka ljubezen onih pobožnih ne dane! Celo leto nisi naredil niti enkrat znamenja sv. križa, a ti vse eno molijo zate! Zadnjikrat ti kličem: Ali — ali! —“ Pojdite, prijatelji! Jaz nočem biti pogubljen, ker je še čas! Še danes grem k sv. spovedi, potem naj pa ljubi Bog stori z menoj, kar mu je ljubo!“

Velika je moč molitve sv. rožnega venca!

Politični razgled.

Poslanska zbornica je začela 8. aprila zopet z rednim delom; nadaljuje razpravo o proračunu. Na vrsto so prišle najprej obrtne šole. Posl. Povše je stavil važno resolucijo, naj vlada za naravoslovne predmete na pripravnicah namešča tudi v poljedelstvu izvežbane moči, in kjer je sedaj to nemogoče, naj za to uporablja poljedelske veščake.

Dr. Tavčarjev, kompromis glede celjske gimnazije. Do sedaj so se še vedno dobili ljudje, ki so imeli naše liberalce za narodne. Da pa sedaj dr. Tavčarjev „Slov. narod“ hoče, naj se Slovenci umaknemo iz Celja, predlaga namreč v celjski zadevi kompromis z Nemci, to mora slehrnemu odpreti oči. Kakor bomba je udaril ta njegov predlog med vse narodno čuteče Slovenstvo, najbolj seveda med štajerske Slovence. Kaj takega predlagati v naših razmerah je pa že res narodno izdajstvo v pravem pomenu besede. Sedaj mora vsakemu, ki le videti hoče, jasno biti, da je narodnost kranjskih liberalcev le slepilo, samo pesek v oči nerazsodnim ljudem, da so v resnici ti ljudje zatajili in izdali vse, kar spada v program narodne politike in da je njih program edino mednarodna farška gonja, kateri na ljubo so vsak hip pripravljeni izdati svoj narod. Ker so liberalci doma na Kranjskem zvezani z Nemci, zato se seveda tudi na Dunaju ne morejo sovražiti. Zato je izkuhal „Narod“ tako neumno misel. Saj je vendar vsakemu Slovencu jasno, kako treba nastopati v celjski zadevi. Ta zadeva je načelna zadeva vseh avstrijskih Slovanov, tukaj so istotako prizadeti tudi Čehi in Poljaki, zato ker se ne gre le o tem, ali naj so v Celju slovenske vzporednice, ali ne, ampak tu stojimo pri vprašanju: ali naj je narodna enakopravnost samo na papirju, ali naj nam oholi vsenemški kričarji vzamejo, kar se jim bo zljubilo? Zato v tem slučaju ponujati Nemcem kompromis ni samo ne-spametno in poniževalno, ampak je prava narodna izdaja.

Dr. Pientak, minister za Poljsko, bo moral iti: tako hočejo kar po sili vedeti nemško-liberalni listi, ker je bil tako „predrzen“, da je kot član Koerberjevega ministerstva glasoval za celjske vzporednice. Če bi to res storil, bi mu gotovo sledil tudi minister za Češko Rezek; če bi vlada to pri-

pusbila, bi pa že preveč kazala svojo slabost napram nemško-liberalnemu pritisku.

Posebnege ministra hočejo Nemci. To misel so sprožili povodom boja o celjskem vprašanju nemški kričarji. Kakšen naj bi bil ta zastopnik germanskih neodrešencev, o tem sedaj menda še nista edini niti dve nemški stranki. Zato ga pa tudi ne bodo imeli še tako hitro. In ko bi ga jim vlada dala, bi to bil bojni klic za nas Jugoslovane. Češki listi hudo obsojajo to zahtevo; kakor se vidi bodo Čehi resno nastopili proti vladi, če ugotodi nemški zahtevi.

Glede izterjevanja potresnega posojila so dr. Šusteršič in tovariši vložili interpelacijo na min. predsednika kot voditelja ministerstva notranjih zadev in finančnega ministra. Povodom potresne nezgode je država dala oškodovanim posestnikom posojila proti svojedobnemu vračilu po obrokih. Sedaj je prvi obrok potekel. Toda ogromna večina dolžnikov ne more pri najboljši volji izpolniti svojih plačilnih obvez. Zlasti kmet nima v sedanjem času nikakih denarnih sredstev na razpolago. To vsakdo vidi in, če ima srce za ljudstvo, tudi upošteva. C. kr. deželna vlada v Ljubljani pa brez obzira zahteva denar. Razuntuga je treba poudarjati, da imajo prizadeti dolžniki večinoma pri vladi vložene prošnje za olajšavo ali odpis. Zato naj bi se vsaj toliko počakalo, da se prošnja reši. To je glavna vsebina imenovane interpelacije, katero dobesečno prinašamo na uvodnem mestu.

Ministerske konference. Ogrski min. predsednik Szell in drugi ministri so bili na Dunaju, kjer so se dogovarjali z avstrijskimi ministri zaradi državnega proračuna in zaradi delegacijskega zasedanja, za katerega morajo pripraviti svoj program. Delegaciji sta sklicani za 6. maja v Budimpesto. Glavna predmeta za posvetovanje bota nagodba z Ogrsko in carinski tarif.

Celje in zopet Celje. Celjsko vprašanje je še vedno na površju. In sicer zato, ker program nemške politike v Avstriji zahteva, da se do Trsta zabijejo koli za nemški most. Zato so sedaj, ako kdo samo zakliče „Celje“, vsi Nemci pokoncu, pripravljeni na vojsko za čast nemškega naroda, katero baje mažejo ponižne slovenske vzporednice v Celju. To je že vendar smešno! Vidi se, da bi Nemci, če bi te stvari ne imeli, rjovelj zaradi kaj drugega; bi že našli kakšen povod za boj in klic pa zadoščenju za „krivice“, ki jih baje trpi nemški narod v Avstriji pod Koerberjevo vlado. Ko je 9. aprila prišel v zbornici na vrsto predlog, naj vlada ustanovi češko obrtno šolo v kakem češkem mestu v okrožju budjeviške trgovske zbornice in nemško obrtno šolo v nemškem mestu v okrožju hebske trgovske zbornice, ter so zanj glasovali obenem, so začeli vsenemški poslanci strašno ropotati in divjati prav kakor za časa obstrukcije; Iro je predsedniku vzel zvonec ter za vrgel ob tla, da se je razpočil. Wolf je kričal: To je budalost, tako skupno glasovanje o češki in nemški obrtni šoli! Na tak način se pri nas čas trati z vednimi narodnimi boji, katerih bi prav nič treba ne bilo, če bi le enakopravnost, katero imamo zapisano v državnih osnovnih zakonih, veljala tudi v dejanju.

Novi tirolski namestnik baron Schwarzenau se kaže ondotnim Italijanom izredno prijaznega, seveda le zato, da v mescu juniju, ko se snide novi deželni zbor k prvemu zasedanju, ne bo več italijanske obstrukcije. V ta namen hoče vlada najprej popolniti italijanski oddelek na inomotskem vseučilišču, potem pa v Tridentu ustanoviti posebno laško vseučilišče. S tem vladnim načrtom pa neki doslej niso zadovoljni ne Nemci in ne Italijani. Prvi sploh neradi slišijo, da je del Tirolske v laški posesti, drugi bodo pa že bolj veseli, kadar bodo videli svojo željo uresničeno, čeravno ne v Trstu, kakor so sami hoteli.

Razpor med Italijo in Švico zaradi italijanskega poslanca v Bernu, oziroma zaradi pisave nekaznovanega švicarskega lista proti kralju Umberto se je tako poostiril, da sta obe vladi naenkrat pretrgali diplomatske zveze.

Nemški državni kancler Bülow se je v Benetkah sešel z italijanskim zunanjim ministrom Prinettijem. Italijani zadnji čas vedno bolj hrepene po zvezi s Francijo in se nekako izkušajo odtegniti trozvezi. To je napotilo Bülowa na italijanska tla. In posrečilo se mu je dokazati Prinettiju, da je sreča Italije edino le v trozvezi, ki se pa ne strinja s francosko vzhodno-azijsko politiko. Potem je Bülow še prišel mimogrede na Dunaj, kjer se pogovarjal z zunanjim ministrom grofom Goluhovskim, min. predsednikom dr. Koerberjem in bil tudi sprejet pri cesarju. Pri teh pogajanjih se ne gre za trozvezne pogodbe same, ker te so že sklenjene, gre se marveč za gotove zadeve, ki se v pogodbe sprejmo. Med te spadajo med drugimi trgovsko-politiški dogovori in gotove dvorne zadeve. Politiški je že vsa stvar uravnana.

V Belgiji so po mestih velike poulične demonstracije za volivno pravico. Vodijo jih socialistični voditelji. Prišlo je večkrat do krvavih pretepov z redarji in orožništvom. Vojni minister je sklical pod orožje rezervnike treh letnikov, nadalje 14 pehotnih polkov ter več drugih vstaških čet. Položaj je izredno resen; nastala je očitna revolucija.

Italija tudi nima nikoli miru. Ondi demonstrirajo rezervniki, ker jih vojna uprava ne pusti domov; potrebovala jih bo ta bržkone pri nameravnih ekspedicijah. Vlada vidi resnost položaja, zato daje odredbe, ki bodo pa seve prišle prepozno, ker je že preveč ljubkovala z raznimi socialističnimi voditelji.

Na Balkanu se zdi, da so vsi narodi v upor. Poleg homatij v Macedoniji in Albaniji se pojavljajo sedaj resni nemiri tudi na črnogorsko-srbski meji. Naša monarhija in Rusija gledata z nekako skrbjo na te pojave.

Dopisi.

Iz Roba k sv. Vidu. Dragi sosedge! Dne 23. marca smo imeli na Robu redni občni zbor „Hranilnice in posojilnice“. Kaj nas to briga? se bo morda kdo zadril prav po hribovsko. Toda le počasi, sosedge; upati je, da boste tudi vi sčasoma toliko napredovali, da boste lahko poročali: o rednih občnih zbora.

Kaj ne naši fari sta si kaj podobni? V obeh je približno enako število prebivalcev, v hribih sta tudi obe; le — žepe imate Vidovci bolj suhe kakor Robarji. Rekli nam boste: „Uboge hvaluze, kaj bi se toliko bahali“. Da, mi se lahko pobahamo in smo prav ponosni na našo „Hranilnico in posojilnico.“ Le poslušajte, saj vam povemo ob kratkem, kar smo slišali na občnem zboru:

Prometa je imela naša zadruga

I. 1901.	K 120,251.38
Izposodili smo	K 26,762.71
Čebelice so nanesele	K 46,072.06
Cistega dobička	K 580.57
Rezervnega zaklada	K 967.12

Opomniti je tudi, da smo iz dobička kupili naši šoli lepo zastavo in da bode hranilnica letos obdarovala one šol. učence, ki bodo šli nad rujave hrošče pogumno v boj, kakor Buri nad Angleže.

Z izposojili smo gotovo tudi marsikoga rešili iz grdih krempljev oderuhov, mnogim omogočili pot v Ameriko. Amerikanci pa tudi prav pridno pošiljajo denar v našo hranilnico. Ne vemo kje je dobil ribniški novičar vest, da je denar prenehal k nam zahajati? Ravno narobe; prav sedaj se nas Amerikanci najbolj spominjajo. Denarja imamo preveč. Nič bi ne škodilo, če bi kak odjemalec prišel, ker mu lahko postrežemo z več tisočaki. To bi bil gledal kak „Vidovec“ polno škatljo papirnatega denarja — in zvrhan krožnik srebra pomešanega z nekoliko zlatimi cekini.

Vidim vas mahati jo sem čez Iško; pa ne boste dobili nič! In zakaj ne? Prvič ne spadate pod naš okoliš, drugič pomagaj si sam, tretjič vam raje svetujemo, da se obrnete do znane vidovske enajstorice. Dragi bravci! Na prvi pogled boste morda mislili, da so naši „Vidovci“ pravi nazadnjaki. Povem vam pa, da niso! Naši sosedge so napredni a — manjka jim voditeljev, ki bi jim kazali — kje in kako naj začnejo ter nadaljujejo. Govorili smo že z njimi in jim svetovali, pa so nam prikimovali. Le pogumnega se ne čuti nobeden dovolj, da bi se lotil hvaležnega dela. Izgovarjali so se tudi: Kdo bo pa kaj dal v hranilnico, ko še za sol in petrolej nimamo. Če bi imel dobivati obresti le po 4½%, rajše dam denar kmetu, ta jih daje po 6%. In, če bi na posodo jemal, bi se mi vknjižili — imeti bi moral poroke in priče; po vrhu tega pa še kaj hitro vrniti!“ Tacih in enakih izgovorov polno.

Dragi sosedge: ali res plačujete obresti le po 6% raznim „dobrotnikom?“ — Še po 16% je premalo! Kolikokrat sedite notri po cele popoldneve, zlasti ob nedeljah in praznikih, pri tistih vaših „O“ ter jim praznite kleti, a polnite žep.

Ali vas ne jezi ko morate napajati svoje upnike, se jim prilizovati in obljubovati, ter jih prositi, da naj z vami potrpijo i t. d.

Vidovci, ali vas ne izučijo izgledi iz vaših vasij! Obrnite se na Štrukljevo vas, — na Ravne, Osredek, Lešnjake, Kremenco, Rudolfovo, Čohovo itd.

Kmetija za kmetijo, družina za družino grejo s culico v roki s solzami v očeh z lastnih domov s trebuhom za kruhom.

Če se v Ameriko napravljate, morate vole, krave prodati, da imate za pot. Če vam pa posodi kak magnat za pot v daljni svet, morate njemu prvo luknjo zamašiti, ako ravno vam doma družina strada. In če bi imeli posojilnico, ne bi vam bilo treba živine iz hleva dajati, ne tresti se strahu pred ošabneži in sebičneži! In še nekaj: cerkev boste prenovljali, stalo vas bode precej tisočakov. Kaj ne, če bi imeli posojilnico, bi se takoj lože dihala. O zadrugah ste tudi že mnogo slišali, da kmetom koristijo; a ste zamudili priliko — prespali ste jo! Zakaj se je P. polastil hiše, ki je na taki priliki? Neslo mu bo! In kdo mu bo nosil? Vi sami!

Otresite se starih nazorov, ne poslušajte sebične liberalne enajstorice. Organizujte se, ter storite sklep: „Mi hočemo posnemati druge napredne farane, ki ne ostajajo za duhom časa!“ Obljubil vam je neki uplivni mož, da vas pride podučiti ako hočete. Zganite se!

Sv. Križ na Murskem polju. (Veselica mladeničev.) Sprejmi tudi Ti, ljubi „Domoljub“, od nas kratek dopis, ker zahajaš med nas v precejšnjem številu in Te mi zmiraj z veseljem prebiramo; zato Te prosimo, pripusti nam nekoliko prostora, da Ti razodenemo najmenitnejše stvari.

Veselica, katero je priredilo bralno društvo pri sv. Križu na velikonočni ponedeljek, se je prav dobro obnesla in navzoče občinstvo v vsem zadovoljila. Nastopili so le kmečki fantje, in vsled tega jim gre tem večja čast.

Igra se je vršila na novem odru, katerega je lepo izgotovil L. Loparnik, mizar v Logarovcih, in pobarval ga je Muhič iz Klučarovec s slovensko barvo. Zastor je mojstersko naslikal g. Horvat v Radgoni, z lepo podobo in napisom, ki se glasi: „Vse za vero, dom, cesarja.“

V začetku so govorili domači č. g. kaplan J. Mihelič v jedrnatih in pogumnih besedah: O koristih in veliki vrednosti bralnega društva. Posebno so tudi povdarjali vrednost katoliških časnikov in

pa ljubezen, katero naj gojimo do svojega materinega slovenskega jezika.

Precej težke pesmi so peli pevci z veliko navdušenostjo in pogumom, za kar gre g. nadučitelju vsa hvala in čast.

Prvo igro: „Pravica se je izkazala“ ki je prirejena kakor nalašč za oder na deželi, so igralci igrali z največjo marljivostjo in pogumom. Igra je povzročala mnogo smeha med ljudstvom.

Druga igra: „Sanje“ je še boljše vspela. Moško so se držali naši mladeniči na odru, kakor da bi bili res glediški igralci, pa niso glediški igralci,

ampak bili so samo kmetijski fantje. Navzoči so občudovali naše vrle mladeniče, in izraževali z glasnim odobravanjem svojo zadovoljnost.

Veselica je bila dobro obiskana, in zategavoljo je bila v poslopju velika vročina in gnječa.

Obiskovavcev je bilo čez tri sto. Razun domačih je bilo tudi mnogo iz drugih daljnih krajev. Posebno moram omeniti obiskovalce od sv. Jurija ob Ščavnici, in od sv. Ilja. Za obilni obisk se vsem prav lepo zahvaljujemo in jim sporočimo iz hvaležnosti pozdrav.

Po veselici je bila prosta zabava pri g. Hautmanu tudi dobro obiskana, in zato so še tam priredili „šaljivo pošto“, katera se je tudi prav dobro obnesla.

Tako se znamo mi Slovenci med seboj razveseljati. Kdor mi pa ne verjame, naj se ob priliki pridruži naši veselici in gotovo je ne bo kar tako naglo mogel pozabiti.

Slovenski novičar.

Pogreb kardinala Missia v Gorici je bil veličasten. Iz vseh slovenskih krajev je prihitelo ljudstvo s svojo duhovščino k pogrebu. Navzoči so bili poleg mnogih cerkvenih dostojanstvenikov škofje dr. Jeglič, dr. Mahnič, dr. Kahn, dr. Flapp in opat iz Tancenberga. Sprevod je po Gorici vodil dr. Flapp. Društvene zastave so bile prepovedane, vendar so mnoge slovenske deputacije nastopile s slovenskimi znaki. K pogrebu je došlo tudi mnogo katoliškonarodnih poslancev na čelu jim dr. Šusteršič, Goriški župan je izdal poziv za črne zastave. Truplo kardinalovo so od stare nadškofijske kapele do stolnice nosili duhovniki. Po cerkvenih opravilih so krsto položili v voz in sprevod se je med špalirjem vojakov pomikal do trga Goriškega, kjer se je razšel. Truplo so odtod peljali na sv. Goro, kamor je pokojnega kardinala spremljalo mnogo duhovščine in slovenske deputacije. Na gori, v svetišču Marijinem, ga je pokopal škof dr. Jeglič, poslovivši se od njega v ginljivem slovenskem govoru. Napis na kardinalovem grobu bode jako priprost in se bo glasil: „Cardinalis Jacobus Missia“. Čuje se, da v poletnih dneh priredi slovensko ljudstvo veliko romanje na sv. Goro in na kardinalov grob pod vodstvom svojih poslancev, županov in društev.

† **P. Ladislav Hrovat**, c. kr. gimnazijski profesor v pokoju, sloveči slovenski pisatelj, je umrl dné 15. t. m. v Novem mestu po dolgi bolezni. Bil je rojen l. 1825 v Zgornjem Tuhinju. Ljudske šole je izvršil v Kamniku, šest latinskih šol v Ljubljani, potem pa l. 1845 stopil v frančiškanski red. L. 1849 je bil posvečen v mašnika. Po dokončanih študijah so ga predstojniki poslali na Dunaj in marljivi pater je l. 1854 že naredil preskušnjo iz jezikoznanstva. Na to je prišel kot profesor na novomeško gimnazijo, katero so do l. 1870 preskrbovali izključno le Frančiškani. Budil je v gimnazijalcih veselje do slovenskega materinega jezika, spisal veliko učenih razprav in knjig, zlasti „slov. latinsko slovnico“. Učil je 36 let na gimnaziji ter bil za zasluge od presvetlega cesarja odlikovan z zlatim križcem s krono. Bil je pa p. Ladislav tudi vnet duhovnik, silno goreč

v spovednici do zadnjih let. Bodi mu lahka slovenska zemljica, katero je ljubil z iskreno ljubeznijo, Gospod pa naj mu dá večni mir in pokoj!

Novi župniki. Župnija Lipoglav je podeljena tamošnjemu župnemu upravitelju Janezu Godcu, župnija Žalina Ludoviku Schiffrerju, župnija Sodražica pa dosedanjemu župniku v Črnem vrhu nad Polhovim Gradcem Janezu Čebašku.

Imenovanje. Cesar je imenoval profesorja na bogoslovnici v Mariboru čast. g. Martina Mateka, kanonikom lavantinskega kapitelja.

Novomašniki iz tretjega bogoslovnega tečaja (presbiterji) so to leto doslej odločeni gospodje: Ahačič, Matej od sv. Ane pri Trziču, Drole Martin iz Krašnje, Kmet Miha iz Št. Lovrenca, Kozina Janez iz Ribnice, Logar Josip iz Metlike, Pečarič Martin iz Metlike, Podlogar Leopold iz Škocijana pri Turjaku, Pirc Josip iz Velesovega, Strajhar Janez iz Sp. Tuhinja, Stular Martin iz Metlike.

† **Matija Torkar.** Dnó 29. marca je umrl na Raki po dolgi mučni bolezni č. g. Matija Torkar, bivši župnik v Košani in slovenski pisatelj, sedaj živeč v pokoju na Raki. Pokojnik je bil rojen v Zaspu 27. febr. 1832, v mašnika posvečen 1. avgusta 1864. Naj počiva v miru!

Umrl je 12. aprila v Ljubljani g. Jožef Lampe, c. kr. vodja zemljiških knjig v pokoju, v starosti 70 let. Služboval je v Ilirski Bistrici, Novem mestu, Zatičini in Kočevju in živel zadnja leta v pokoju v Ljubljani. Bil je starejši polbrat rajnega kanonika dr. Frančiška Lampeta in oče dr. Evgena Lampeta. Naj v miru počiva blagi pokojnik!

Vizitacijsko ljubljanskih župnij in podružnic so izvršili knezoškof pretečeni teden, razun stolne, ki pride majnika na vrsto. Posebno Šišenčanje so škofa sijajno sprejeli. Postavljeni so bili v Sp. Šiški trije slavloloki, hiše so bile okrašene z zastavami. Pozdravili so knezoškofa občinski odbor, požarna bramba, šolska mladina in veliko ljudstva. Čast Šišenčanom! V cerkvenem govoru je Presv. omenil potrebo samostojne župnije v Šiški.

Monsgr. dr. Nagl — tržaški škof. Poroča se, da je imenovan tržaškim škofom monsgr. dr. Fr. Ksav. Nagl, dosedaj rektor „Animae“ v Rimu, rodом Nižjeavstrijec, duhovnik Št. hipolitske škofije. Monsgr. dr. Nagl je bil rojen na Dunaju l. 1855, v mašnika je bil posvečen leta 1878. Pozneje je postal pravi c. kr. dvorni kaplan, dnó 16. dec. 1887 ga je pa cesar imenoval za ravnatelja Avguštineja na Dunaju. Leta 1889 je prišel za rektorja v „Animo“ kot naslednik za linškega škofa imenovanega dr. Doppelbauerja. Pravijo, da novi škof dobi pomožnega škofa slovenske narodnosti, in da se na

tržaškem namestništvu za to mesto imenuje monsignor Martellanz.

O priliki dvestoletnice ljubljanskega uršulinskega samostana se bo obhajala v cerkvi sv. Trojice slovesna tridnevna, in sicer: v petek 18. in v soboto 19. aprila bo ob $\frac{1}{2}$ 6. uri zjutraj slovenska pridiga (preč. gospoda kanonik dr. Andrej Karlin in mil. gospod generalni vikar prelat Janez Flis), nato sveta maša z blagoslovom; ob 10. uri slovesna sveta maša. Ob $\frac{1}{2}$ 7. uri zvečer bo nemška pridiga (preč. g. P. Emil Volbert, T. J.), potem litanije z blagoslovom. V nedeljo 20. aprila bo zjutraj ob 6. uri sveta maša z blagoslovom. Ob 9. uri slovenska pridiga (prevz. g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič), potem pontifikalna maša; ob $\frac{1}{2}$ 7. uri zvečer bo nemška pridiga, litanije, zahvalna pesem in blagoslov.

Pri občinskih volitvah v občini Ržiše pri Zagorju ob Savi je zmagala katoliško-narodna stranka. Naši so se prav vrlo držali, udeležili so se polnoštevilno volitve ter pokazali združenim liberalcem in socijalnim demokratom, da je „ajmoht“ še pretrd, da ga liberalci in socijalni demokrati še ne morejo pohrustati.

Shod na Žalostni gori cvetni petek je bil tako obiskan, kakor že mnogo let ne. Nad 500 pobožnih romarjev je prejelo sveto obhajilo. Tudi novi letni sejem v Preserji je bil pri tej priliki prav dobro obiskan. Živine je bilo mnogo in tudi kupcev je bilo precej. Drugi sejm bode 28. t. m. in se kupci, kakor prodajalci z nova opozarjajo. Živina iz naših krajev povsod prav dobro uspeva, zato zelo radi hodijo kupci v naše kraje kupovat. Zanimanje za sejme je v celej okolici in obeta sejm 28. t. m. prav dobro obiskan biti. L.

Velik ogenj in zahvala. Dne 10. t. m. okolo poldne pričelo je na pašnikih vasi Trnja goreti, ki so zarašeni s cerovim in borovim drevjem — vmes se nahajajo tudi hojke in smreke. Na kak način je ogenj nastal, po nesreči ali zlobni roki — se ne vé. Ker je pašnik od vasi $\frac{3}{4}$ ure oddaljen, in so bili ljudje na delu, se ni moglo ljudi dobiti, da ogenj gase. Ogenj je precej izdatne škode napravil, ker je zgorelo 5—6 oralov z drevjem obrašnega sveta. A bil bi ogenj napravil velikansko škodo — ker ogenj se je po suhi travi in listju naglo širil. Ali zahvaliti se je previdnosti in pomoči od strani gosp. I. Presel-a, gojzdarja sl. deželne komisije za pogozdenje Krasa — kateri je imel svoje delavce — okolo 140 ljudi, ki so na nasprotni strani, na $\frac{3}{4}$ ure oddaljeni gori sv. Trojica, borove sadike sadili, s katerimi je prihitel na lice mesta, da so naglo se razširjajoči ogenj pogasili. Za kar se istemu od strani županstva izreka iskrena zahvala, in se kot

vesten in previden uradnik priporoča njegovi višji oblasti. — Županstvo občine Sv. Peter na Krasu, dne 11. aprila 1902. Franc Margon, župan.

Slovenska zmaga. Ker so bile zadnje obč. volitve v Devinu ovržene, so se vršile nove. Zmagala je slovenska stranka v vseh treh razredih vključ silnemu pritisku Lahov. Žalostno je bilo gledati na strani Lahov lepo število Slovencev.

V Vipavi je umrl g. Josip Cotič bivši posestnik svoj čas sloveče gostilne „Pri Malnerji“. Trpel je hude boleti, a bil vedno udan v božjo voljo. Previden večkrat v boleznih s sv. zakramenti je 83letni starček mirno v Gospodu zaspal. Vsi njegovi otroci imajo pošten kruh, dasi ni bil premožen. On je naredil tudi prostore za čitalnico. Priporočamo ga vsem znancem in prijateljem v molitev in blag spomin. N. v. m. p.!

† **Aleš Bergant.** Iz St. Jurija pri Kranju se nam poroča, da je v nedeljo 6. t. m. ob pol 11. uri umrl ondi na svojem posestvu g. Aleš Bergant. Pokojnik se je po dovršenih gimnazijskih studijah posvetil kmetijstvu. Doma je prevzel po svojem očetu ogromno posestvo, na Duaju pa je obenem obiskaval predavanje na višji kmetijski šoli. Pred dvema leti je vstopil kot uradnik pri „Gospodarski zvezi“ v Ljubljani, kjer je kot sotrudnik »Narodnega Gospodarja“ mnogo pisal o umetnih gnojilih in zboljšanju njiv in travnikov. Tudi članki o mlekarstvu so največ potekali iz njegovega peresa. Posebno pa je ljubil svojo rodno vas; veselje je bilo gledati, kako je navduševal posestnike za napredek v kmetijstvu; tudi sam je doprinesel marsikatero žrtev, da bi jim praktično dokazal korist svojih nasvetov. Bil je več let predsednik šenčurske kmetijske podružnice. Boleden, ki ga je več let nadlegovala v grlu, si je nakopal pri vojaki, dokler mu ni neizprosna smrt pretrgala niti življenja, polnega upov in idej. Spolnil je komaj 30 let. Blag mu bodi spomin!

Duhovniška vest iz Amerike. C. g. Franc J. Ažbe, pred kratkim v Ameriki posvečeni slovenski duhovnik, je bil nameščen v Lebanonu pri nemško-angleški cerkvi Matere Božje za duhovnega pomočnika. K ti cerkvi spada kakih osemsto Slovanov — Slovakov, Hrvatov in kakih 70 Slovencev.

Nova slovenska cerkev in šola v Ameriki. Milostl. clevelandski škof Ign. F. Horstmann je dal Slovincem v predmestju Nawburghu navodilo in dovoljenje, da si sezidajo novo cerkev in šolo skupaj v enem poslopju in sicer iz opeke. Stala bo okrog 10.000 dolarjev in se takoj prične z delom.

V Postojni sedaj jamo razsvetljuje 36 obločnic po 1400 sveč in 950 žarnic (10.200 sveč), torej skupno za 60.600 sveč, ali za 37.000 sveč več nego doslej. Stroški za napravo nove luči znašajo 160.000 kron.

Prizor v jami je sedaj nepopisen. Nihče, komur je to mogoče, naj o binkoštnih praznikih ne zamudi prilike, da si ogleda postojinsko jamo v vsej njeni krasoti.

Dopolnilne volitve na Goriškem. V Furlaniji je bil izvoljen deželni poslanec semeniški profesor dr. Faidutti, ki je rodom beneški Slovenec.

Utopljenka. Mrtvo so našli v Krki pri Zagradcu posestnico Alojzijo Hočevnar iz Velike Leze. Pogrešali so jo že od meseca februarja.

Umrl je v Viču pri Ljubljani 18. pr. m. g. Andrej Marinko, posestnik in župan na Viču za vročinsko boleznijo, previden s sv. zakramenti. Bil je strogo krščanskega mišljenja, pravičen, skrben in vnet, zagradatelj so ga spoštovali in ljubili vsi občani. Bil je izobražen v obeh jezikih in sam je vodil obč. pisarno in vsa zadevna opravila. Za njim bo žalovala cela občina.

Novo velikansko industrijsko podjetje snuje nek konsorcij, ki hoče izrabiti moč Save med Medvodami in Tacnom za elektriško silo. Načrt je izdelal nadinženir g. Žužek. To podjetje bi tudi Ljubljano preskrbeljevalo z elektriko. Obstoječa mestna elektrarna bi bila za rezervo. Od Medvod bi voda do turbin v Tacnu tekla po 4000 m dolgem kanalu in tod zopet nazaj v Savo. Preostanek elektriške moči se utegne porabiti za elektriško železnico na Šmarno goro. Stroški so proračunjeni na dva milijona K. Doba zaprosene koncesije bi trajala 90 let.

Požar. Na Goleku pri Leskovcu so pogorela gospodarska poslopja posestnika Alojzija Baznika. Zgorela je tudi obleka in žito. V kleti je bil sođ poln vina; izteklo je 30 veder. Zažgal je domač otrok.

Ogenj v Gozdu. V gozdu barona Wamboldta blizu Novega mesta sta zakurila dva cigana in provzročila 200 kron škode. — Na dosedaj neznan način je ogenj na Nanosu provzročil 600 kron škode, ker je uničil več nasadov. — Nad en ar gozda je pogorelo v gozdu blizu Peščenjaka pri Dedendolu, kjer sta zakurila kočarica Ana Petrič in njen sin. Gasit je prihitela tudi požarna bramba iz Višnjegore.

Povest Reveža. Kot krepak mož je šel Ivan Kučan v Kairo, kot slepec se je povrnil domov. Pri eksploziji dinamita je zgubil roki in oči. Nek odvetnik se je zanj zavzel in revnemu Kučanu se je pripoznala odškodnina. Požrtvovalen prijatelj se mu je ponudil, da stori korake, ki so potrebni, da se mu odškodnina izplača. Kučan mu je podpisal nek papir in njegov požrtvovalni prijatelj je prišel nazaj z veselo vestjo, da je dobil 5000 frankov odškodnine. Kučan mu je hvaležno odštel za trud 100 gld. Njegov požrtvovalni prijatelj pa je sedaj nakrat pričel veselo živeti in poplačal je vse dolgoe. Ne-

katerim je vsled tega postal sumljiv in dognali so, da je ta požrtvovalni prijatelj slepega reveža, Pavel Kvaternik iz Meje, dobil za Kučana odškodnine 50.000 frankov, a izplačal mu je samo 5000 frankov, ostalo je slepemu revežu poneveril. Pavla Kvaternika so aretirali.

Slovenski misijonarji na Kitajskem. V jeseni sta odšla kakor smo takrat poročali, dva slovenska frančiškana v misijon na Kitajsko. Sedaj sta pisala v domovino: „Srečno smo prišli na določen kraj v mesto Vučang, 10 minut od mesta Hankow. V Vučangu imajo škof svoj sedež a v Hankovu je prokuratura za naš misijon. Škofovo stanovanje je precej prostorno, (tukaj tudi mi stanujemo), tudi cerkev je čedna in velika. Tik cerkve stoji semenišče za kitajske klerike, katere podučujejo naši patri frančiškani. Na nasprotni strani je kolegij, katerega vodijo francoski šolski bratje; ta zavod obiskujejo tudi paganski dečki. V bližini nahaja se še majhen zavod za uboge deklice kitajske, v katerem so samo tri redovnice. Ljudstvo je tukaj prijazno in mirno; zrak ugoden, tudi mraza ni prehudega; ravno, ko to pišem začelo je malo snežiti. — Odišlo nas je semkaj v misijon 5 patrov in 3 bratje frančiškani, ki smo se zbrali v laški Genovi. Priporočava se v molitev vsem ljubim Slovencem: O. B a p t i s t i n b r a t U r b a n, slovenska frančiškana na Kitajskem.

Za smeh in kratek čas.

Mož-beseda. Žena (možu, ki pride pozno domov): „Ali mi nisi obljubil, da pojdeš precej po večerji spat?“ — On: „Ljuba moja, saj še nisem večerjal. Ko odvečerjam, pa pojdem. Jaz sem mož-beseda!“

Lovska. A: „Prej ste trdili, da zato nič ne ustrelite, ker imate krivo puško; sedaj ko imate novo, pa tudi nič ne zadenete!“ — B: „No, sedaj menda pa zajci krivo tekó!“

Uganka

Križ.

(Priobčil Burski.)

soglasnik
žuškojed
morsko gibanje
opica
častnik
sesavec vročih krajev
del voza
strupena žival
reka v Bosni
žensko ime
človeška usoda
rokodelec
domača žival
del kolovrata

Ko že na mestu bo vsaka,
Beri po sredi, dobil boš junaka!

Besedne uganke.

I.

Samo če premiče se
Na ples koleša kliče le;
Ce s »k« začneš besedo to,
Zapoje ptica ti sladko;
In »a« na rep obesi ptici
Joj, to pa nosi smrt cvetlici.

II.

Prvo reka je velika,
Drugo pokrepi bolnika;
Zveži s črkico oboje,
Vsak' mu narodu je svoje.

Rebus

cev
0 SO V (i)

Rešitev ugank v zadnji številki.

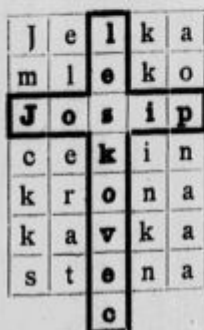
Besedne uganke.

I.

+ kardinal Missia

II.

Josip Leskovec.

Obe so rešili: Rozka Žarko v Široki Seti pri Vačah, Anton Zupin v Ljubljani; Josip Grum, Filip Merjašič, Fran Starman, Jozef Jaklič, Jozef Luschützky in Fr. Bartol, dijaki v Ljubljani; Ivana in Margareta Šubič, učenki v Sarajevu; Ivan Košar v Sv. Juriju na Ščavnici; Rozka Golli v Ljubljani; Jozef Sink v Škofji Loki; Anton Melik v Črnavasi; Janez Platiša v Škofji Loki; Ivan Fašar na Rakeku; Fridelin Blumer in Anton Stenovc, fanta v St. Pavlu pri Preboldu; Mara Smole, Slava Smole, Marica Tavčar, Evgen Sviligoj, Josip Senica, Josip Klemenc, Janko Oselj in Kajetan Stranecky v Ljubljani; Konrad Ažman v Kropi; T. Fröhlich v Boh. Srednji vasi; Anton in Janko Strgar, cerkenik in čebelar v Boh. Bitnjah; Zvesti bravci „Domoljuba“ v Ljubnem na Gorenji; Pavel Lavrič in Joz. Molek, dijaka v Novem mestu; Jož. Hrovat, učenec v Novem mestu; Ida Bobnar, Iv. Rezelj, Jos. Gole, Mih. T. mazič, Iv. Medle in Al. Dular v Mirni peči; Boštjanov Franc na Kožljeku pri Cerknici; Andr. Dolinar v Škofji Loki; F. Vavpotič v Tunjicah in Max. Zabavnik v Košičah pri Kamniku; Ign. Cuderman v Tupaličah pri Kranju; Al. Jakoš in Ant. Žitnik, vojaka pri J. lovskem polku; Slavko Povše v Krajih pri Dolih; Jos. Kern, tes. mojster v Komendi; Iv. Marolt in Jern. Jaklič v Pozniku pri Vel. Laščah; Mar. Sila v Trebnjem; Rud. Kreč v Dolu pri Ljubljani; Avg. Rozniček in Mici Opara v Gor. Ponikvah pri Trebnjem; Jul. Murnik, Dorica Kalinova in Ana Vidrih v Vipavi; Fr. Koncilja v Podgradu pri Dolu; Iv. Dolinar, Fr. Cankar, Fr. Klemencič in Jan. Oblak, pevci v Lučinah; Jan. Avguštin v Retečah pri Šk. Loki, Andrej Porenta v Virmazah; Franja Wolgemuth v Grencah, Ivana Valand, Micka Ranzinger, Micka Vovk, Andr. Jalen vsi v Hlebcah pri Lescah; Sestrice Keršič v Podbrezjah; Fr. Golob, Jos. Ponjan in M. Kambič, dijaki v Novem mestu; Jerica Vreček v Ljubljani; Ivana Stanonik v Gradcu; Rozalija Zupancič v Dednem dolu pri Višnjigori; Jakob Logar in Pavel Stanonik v Horjulu; Fr. Bregar v Lesah nad Savo; Fr. Keželj, lončar v Komendi; Štef in Franica Lovšin, Ribničana v Böheimkirchnu na Avstr.; Franc. Štefe, šivilja in nje bratec Jozef pod Storžičem; Martin in Mat. Sirnik in Jak. Kogovšek v Dravljah; Jozef Žagar v Škofji Loki; Frani Vilfan na Pristavi pri Loki; Ivana Antonjč in Alojzij Palčič v Pudobu pri Ložu; Anton Kač. fant v St. Pavlu pri Preboldu; Pavlina Gerže v Sušju pri Ribnici; Jedert Burja v Prikrnci pri Moravčah, Josip Urbanija v Podbrdu pri Moravčah, Jan. Subelj, Ign. Mrhar, Jak. Semen in Fr. Logar v Savljah; Oroslov Rajšter na Paki pri Šaleku; Florijan Ograjšek v Šmartnem pri Celju; J. V. na Jami; Vid Ambrožič in Al. Hočevnar na Škrjančem pri Mirni; Karol in Tončka Odlazek na Veseli gori pri St. Rupertu; Verbič Matvez v Kosezah pri Vodich; Janez in Jedert Petraš v Gor. Gorjah; Andrej Pagon v Poljanah pri Cerknem; Amalija Pirš, posest hči pri Sv. Jerneju; Andrej Makovec v Št. Vidu pri Cerknici; Val. in Pavel Sušnik na Breznici nad Šk. L.; Jan. Gorenec v Gor. vasi pri Šmarjetu; Jernej Lamovšek, km. fant v Št. Janžu; Ivan in Franciška Cotman v Domžalah; Francišek in Ivanka Bidovec v Zalogu pri Goričah; Katinka Jakše, dekle iz Roba; Jak. in Neža Simončič v Ručelni vasi pri Črnomlju; Gothard Zupan, agent v Dobu; Toma Stilič, kancelista kr. sudbenog stola u Osieku; Reza Zupancič, šivilja v Dednem dolu pri Višnji gori; Ign. in Kristina Prelogar iz Praproč pri Pungertu; Rezika in Micica Podgorelec dekleti v Šalovcih pri Središču; Jos. Zupan na Selu pri Ljublj.; Ant. Šraj in Mih. Turek, fanta v Topolu pri Blokah; Franc Jeglič iz Podbrežja; Jozef Erbežnik Podreberce na Koroškem; Rozalija Murnik in Franciška Glavan iz Vel. Lašč; Ivan Zobec jun. v Hrovači pri Ribnici; Jož. in Mar. Zupancič v Biški vasi pri Mirni peči; Ign. Mihelčič in Jak. Zupancič, fanta v Dednem dolu; Franjo Strle čevljar v Markovcu; Jak. Hočevnar, Jos. Stupica, Maks. Gruden, Fr. Šulgaj, Aloj. Adamič, Mazi Vilko, Franc Japelj, Ivan Zobec, Jak. Siraj, Prostoslav Erjavec, Franc Rozman in Zvonko Česen, dijaki v Ljubljani; Ivanka Tanovih v Loškem Potoku; Vekoslav Levstik v J. pod Sv. Gregorjem; Ra'ivoj Adamič v Andolu pri Sv. Gregorju; Vekoslav Špehek v Hojčah; Ivana Hribar v Beču Tuhin. dol.; Fr. Borec, Val. Koželj in Mat. Škrjanc iz Šmarce pri Kamniku; Andrej Pagon v Poljanah pri Cerknem; Fr. Zorc, Fr. Kanc in Ant. Jančič v Dravljah; Rok Kunovar, Al. Berlič in Fran Rožanc v Št. Vidu nad Ljublj.; Janko in Ant. Schifferer v Žabnici pri Šk. Loki.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 1. maja t. l.

VABILO

na

redni občni zbor

„Ljudske posojilnice“ registrovane zadruga z neomejeno zavezo“ v Ljubljani,
ki se vrši dne 28. aprila 1902. l. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih, Kongresni trg šte. 2.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Sklepanje o potrditvi računa. 4. Sklepanje o porabi dobička.
5. Volitev nadzorstva petero članov. 6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva. 7. Slučajnosti.

Denarni promet za leto 1901.

P r e j e m k i			I z d a t k i		
	Kron	vin.		Kron	vin.
Račun opravičnih deležev: Vplačila	800	—	Račun opravičnih deležev: Vrnjeni deleži	64	—
„ hranilnih vlog: Vloge	2,553.716	68	„ hranilnih vlog: Vzdignene hranilne vloge	1,853.949	84
„ tekoči A: Vloge in vzdigneni naložen denar	5,567.288	82	„ tekoči A: Vzdig. vloge in nal. denar pri raznih zav.	6,387.505	38
„ tekoči B: Vloge	1,411.174	30	„ tekoči B: Vzdignene vloge	703.472	18
„ posojil: Vrnena posojila	512.752	49	„ posojil: Izplačana posojila	1,146.645	09
„ tekočih posojil: Vrnena posojila	499.801	63	„ tekočih posojil: Izplačana posojila v tek. računu	682.720	—
„ efektov: Prodani efekti	100.870	65	„ efektov: Nakupljeni efekti	786	50
„ menic: Plačila	548.503	80	„ menic: Eskomptovane menice	664.899	77
„ nepremičnin: Sprejemki	14.644	83	„ nepremičnin: Plačila in investicijski stroški	29.519	50
„ pro diversi: Razni sprejemki	245.172	57	„ pro diversi: Razna izplačila	242.787	39
„ pristopnine: Vplačila	200	—	„ pristopnine: Vrnena pristopnina	2	—
„ posojilnih obresti: Plačila	138.771	74	„ obresti hranilnih vlog: Izplačane obresti	13.660	91
„ obresti tekočih posojil: Plačila	99.459	54	„ posojilnih obresti: Vrnene obresti	539	38
„ tekočih obresti A: Prejete obr. od nalož. denarja	76.923	93	„ obresti tekočih posojil: Vrnene obresti	2.518	48
„ efektnih obresti: Prejete obresti	5.788	45	„ tekočih obresti A: Izplačane obresti	311	79
„ zamudnih obresti: Prejete zamudne obresti	2.005	88	„ tekočih obresti B: Izplačane obresti	412	21
„ meničnih obresti: Prejete obresti	11.576	94	„ meničnih obresti: Povrnene obresti	163	48
„ upravnega prispevka: Prejemki	6.180	72	„ inventarja: Nakup inventarja	110	—
Gotovina v blagajni začetkom leta 1901	37.883	28	„ davkov in pristojbin: Plačani davki in pristojbine	5.356	39
			„ dividend: Izplačana dividenda	170	—
			„ upravnih stroškov: Izdatki	28.383	94
			Gotovina v blagajni koncem l. 1901	69.538	02
	11.833.516	25		11.833.516	25

Denarni promet:

Sprejemki K 11.795.632-97
Izdatki „ 11.763.978-23
K 23.559.611-20

Račun zgube in dobička.

Debet		K	vin.	K	vin.	Kredit		K	vin.	K	vin.
Račun tekočih obresti A: izplačanih obresti hran. vlog: izplačanih kapitalizovanih		13.660	91	311	79	Račun posojilnih obresti				162.780	64
" tekočih obresti B: izplačanih kapitalizovanih		240.122	59	253.783	50	" obresti tekočih posojil				96.389	42
" inventarja: 10% odpisa		412	21			" tekočih obresti				76.923	93
" davkov in pristojbin		53.850	26	54 262	47	" meničnih obresti				10.372	07
" upravnih stroškov				619	78	" efektnih obresti				6.245	42
" bilance: čisti dobiček				5.356	39	" zamudnih obresti				2.005	88
				28.383	94	" upravnega prispevka				6 180	72
				20.382	22	" pristopnine				198	—
				363.100	09	" nepremičnin				421	91
						" efektov, kurzna razlika				1.582	10
										363.100	09

Račun bilance z dne 31. decembra 1901.

Debet		K	vin.	K	vin.	Kredit		K	vin.	K	vin.
Račun posojila: na vknjižbo		2,564.989	93			Račun glavnih deležev				4.200	—
" na poroštvo in zastavo		793.936	89	3,358.926	82	" opravičnih deležev				5.132	—
" tekočih posojil				2,030.078	48	" hran vlog: stanje K 6,048.135·87 kapit. obresti " 240.122·59	6,288.258	46			
" tekoči A: naložen denar, stanje				1,928.945	84	" tekoči A	5.507	26			
" menic				251.520	13	" tekoči B: stanje K 1,521.185·13 kapit. obresti " 53.850·26	1,575.035	39	7,868.801	11	
" efektov				54 527	45	" posojilnih obresti: predpl. obresti od posojil na vknjižbo	7.954	—			
" nepremičnin	220.692	83				" predplačane obresti proti poroštvo in zastavi	3.050	37	11.004	37	
" odračunani dolgovi	12.188	—	208.504	83		" obresti tekočih posojil			3.282	91	
" pro diversi			9 966	54		" meničnih obresti			2.447	47	
" inventarja			5.578	—		" dividend			82	50	
" posojilnih obresti: zaostale obresti od posojil na vknjižbo	41.320	84				" rezervnega zaklada			5.557	52 1/2	
" zaostale obresti od posojil proti poroštvo in zastavo	6.127	53	47.448	37		" razpoložnega zaklada			22.864	90 1/2	
" obresti tekočih posojil			726	20		" posebne rezerve za zgube			22.808	84 1/4	
" efektnih obresti			803	17		" zgube in dobička			20.382	22	
" blagajne			69.538	02					7,966.563	85	
			7.966.563	85							

V Ljubljani, dne 11. aprila 1902.

Za načelstvo:

Dr. Iv. Šusteršič, načelnik.

Josip Šiška, odbornik.

* V smislu §§ 17 in 27 pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: Karol Kauschegg, Ivan Kregar, Karol Pollak, dr. Aleš Ušeničnik.

Loterijske srečke.

Dunaj.	12. aprila	26	6	19	18	1
Gradec.	12. aprila	78	18	86	83	48
Line.	5. aprila	75	19	82	52	54
Trst.	5. aprila	68	29	52	11	81

Tržne cene v Ljubljani

od dne 6. aprila do dne 12. aprila

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	30	Pšenična m. 100 kg.	32	—
» » II. » »	1	10	Koruzna » » »	16	—
» » III. » »	1	—	Ajdova » » »	27	60
Telečje meso » »	1	40	Fisol, liter » » »	—	30
Prasičje » sveže » »	1	70	Grah, » » » »	—	50
» » prek. » » »	2	—	Leča, » » » »	—	25
Kostrunovo meso » »	1	—	Kaša, » » » »	—	20
Maslo » » » »	2	50	Ričet, » » » »	—	—
Surovo maslo » » »	2	40	Pšenica » 100 kg	21	40
Mast prašičja » » »	1	50	Riž » » » » »	16	—
Slanina sveža » » »	1	40	Ječmen » » » »	14	80
» » prekajena » » »	1	60	Oves » » » » »	17	—
Salo » » » » » »	1	30	Ajda » » » » »	14	40
Jajce, jedno » » »	—	6	Proso, belo, » » »	15	60
Mleko, liter » » »	—	18	» navadno » » »	14	—
Smetana liter » » »	—	80	Koruzna » » » »	12	40
Med » » » » » »	1	20	Krompir » » » »	4	20
Krompir » » » » »	—	—	Drva, trda, sežanj	7	60
Piščanec » » » » »	1	60	» mehka, » » »	5	50
Golob » » » » » »	—	40	Seno, 100 kg » »	8	—
Raca » » » » » »	—	—	Slama, » » » » »	7	—
Gos » » » » » » »	—	—	Stelja » » » » »	—	—

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prsi sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, rastopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

434 (20-13)

Oena steklenici 1. glá 25 kr. — 2 K 50 h, po pošti 20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica polegstoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katere znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“ VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Mardetschlager, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodám G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breze: G. Elsässer, Seveden: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher. J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C. Schiehl, Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikevo: J. Jobst; Volšperk: J. Huth.

Izdajatelj: dr. Evgen Lampe.

Odgovorni urednik: Ivan Rakovec.

Tiska „Katoliška Tiskarna.“

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna izdelav
Ljubljana, Mostar 18.

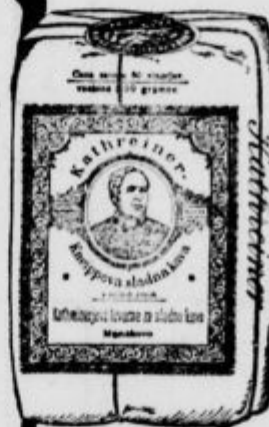
Najnižje cene.

Skrbno izdelovanje

Največji izbor

66 (18-2)

Samo v teh zavpih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

Kathreinerjeva • • • •
Kneippova sladna kava

**Mlin =
v najem**

Anton Uršič v Št. Vidu pri Vipavi odda svoj mlin s petimi tečaji, stopami za čreslo, strojem za ječmen, prostornim stanovanjem, vrtom in skladiščem pod ugodnimi pogoji v najem. 65 2-2

Sedlarski vajenec

se takoj sprejme 13 do 14 let star pri 78 1-1

Fran Wisjan
Rimska cesta štev. 11
v Ljubljani.

**če išče se za
krepak in priden
mladenič**

za pomočnika v mlekarni.

Plača se po dogovoru in pogoju. Zglasiti se je pisмено ali osebno pri mlekarški zadruzi v Kočah, pošta Prestranek, Notranjsko.

76 (2-1)

Učenca

v trgovino z mešanim blagom sprejme

Franč Pieterski,
80 (2-1) Novomesto.